

**V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ДО КУРСУ
“БАНКІВСЬКА СИСТЕМА”**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Семінарське заняття 1.

Сутність і види податків

План

1. Поняття і функції податків.
2. Елементи податків.
3. Класифікація податків.
4. Види прямого оподаткування.
5. Непрямі податки.

Семінарське заняття 2.

Організація податкової системи

План

1. Податки в системі державних доходів.
2. Принципи оподаткування.
3. Склад податкової системи України.

Семінарське заняття № 3

Державна податкова служба України

План

1. Органи Державної податкової служби України та їх завдання.
2. Функції Державної податкової адміністрації України.
3. Фінансові санкції, які накладаються органами податкової служби.
4. Податкова міліція.

Семінарське заняття № 4

Облік платників і надходжень податків до бюджету

План

1. Державна реєстрація фізичних осіб — платників податків.

2. Присвоєння ідентифікаційних номерів фізичним особам — платникам податків.

3. Облік податків і неподаткових платежів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Семінарське заняття № 5

Податок на додану вартість

План

1. Платники ПДВ.
2. Об'єкт оподаткування.
3. База оподаткування.
4. Звільнення від оподаткування.
5. Ставки оподаткування.

Семінарське заняття № 6

Акцизний збір

План

1. Платники податку, об'єкт оподаткування, ставки збору
2. Порядок обчислення збору
3. Порядок сплати акцизного збору.

Семінарське заняття № 7

Мито

План

1. Митна політика та підходи до її формування.
2. Мито, митні платежі, функції мита.
3. Митні збори.

Семінарське заняття № 8

Податок на прибуток підприємств

План

1. Платники, об'єкт оподаткування, ставки.

2. Валовий дохід.
3. Валові витрати.
4. Податковий облік.

Семінарське заняття № 9

Податок з доходів фізичних осіб

План

1. Платники, ставки і об'єкт оподаткування.
2. Пільги.
3. Порядок оподаткування різних видів доходів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Семінарське заняття № 10

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

План

1. Перелік осіб, які мають право перейти на сплату єдиного податку.
2. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок.
3. Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для юридичних осіб.
4. Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності.

Семінарське заняття № 11

Плата за ресурси та послуги

План

1. Лісовий дохід.
2. Плата за воду.
3. Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету.
4. Рентна плата за нафту і газ, що видобуваються в Україні.
5. Гербовий збір.

Семінарське заняття № 12

Інші податки та податкові збори

План

1. Плата за землю.
2. Податок на промисел.
3. Місцеві податки.
4. Місцеві збори.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Семінарське заняття № 13

Ухиляння від податків та перекладання податків

План

1. Усунення подвійного оподаткування.
2. Авансові платежі.
3. Відповідальність платників ПДВ та прибуткового податку з громадян.

Семінарське заняття № 14

Неподаткові платежі до бюджету

План

1. Групи неподаткових платежів.
2. Доходи від державної власності.
3. Адміністративні збори і платежі.
4. Надходження від штрафів та фінансових санкцій.

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Податкова система» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-економічні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття в економічній науці, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ історико-біографічні дослідження у вигляді есе (**5 балів**).
- ✓ дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 6.1 і 6.2.

Таблиця 6.1

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)**

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Таблиця 6.2

**Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)**

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	20-24	Добре
Середній	15-19	Задовільно
Низький	0-14	Незадовільно

ОСНОВНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Правове регламентування — основа податкової діяльності.
2. Становлення та розвиток податкової служби України.
3. Шляхи оптимізації розмежування функцій між ланками ДПА.
4. Місце та роль податкової міліції в системі Державної податкової служби України.
5. ПДВ
6. Податок на прибуток підприємства
7. Податок на доходи фізичних осіб
8. Акцизний збір
9. Місцеві податки та збори
10. Спрощена система оподаткування
11. Структура податкової системи України
12. Відповідальність платників як засіб боротьби з ухиленням від сплати податків.
13. Облік платників податку на додану вартість.
14. Реєстрація та облік постійних представництв нерезидентів в Україні як платників податку на прибуток.
15. Облік неприбуткових підприємств.
16. Податкова застава як засіб погашення податкової заборгованості.
17. Аналіз чинного законодавства з питань реструктуризації податкової заборгованості.
18. Документальна перевірка як складова податкового менеджменту.
19. Зустрічні перевірки в системі податкового контролю. Проблеми організації проведення документальних і тематичних перевірок.
20. Проблеми застосування непрямих методів перевірки правильності нарахування ПДВ.
21. Контроль за правильністю оподаткування ПДВ в сфері експортно-імпортних операцій.
22. Перевірка правильності нарахування ПДВ по бартерних операціях.
23. Контрольна робота податкових органів за достовірністю нарахування ПДВ у сфері вексельного обігу.
24. Організація податкової роботи за наявністю марок акцизного збору.
25. Податковий контроль у сфері оподаткування прибутку від банківських операцій.
26. Документальні перевірки податкових органів правильності нарахування податку на прибуток від страхової діяльності.
27. Контроль оподаткування прибутку в сфері вексельного обігу.
28. Контролювання податковими інспекціями правильності оподаткування прибутку від спільної діяльності.
29. Дискусійні питання відображення в обліку валових витрат підприємства.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Карта самостійної роботи бакалавра

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
<i>Змістовий модуль 1</i>			
Специфічні та універсальні акцизи, їх види	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	1
Податкова політика України в сучасних умовах	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	1-2
Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	2-3
Документи, що використовуються для записів в особових рахунках	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	3
<i>Змістовий модуль 2</i>			
Порядок визначення дати податкового кредиту	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	3-4
Особливості митного оформлення для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Порядок надання відстрочок у сплаті мита	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4-5
Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	5
Повноваження місцевих органів влади щодо надання пільг з прибуткового податку з громадян	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	5-6
<i>Змістовий модуль 3</i>			
Порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	6-7
Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	7
Податок на промисел, його призначення. Платники податку, порядок визначення суми податку та її сплати	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	8
<i>Змістовий модуль 4</i>			
Обов'язки та відповідальність громадян щодо сплати прибуткового податку з громадян	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	9
Надходження від штрафів та фінансових санкцій	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	9-10

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Податкова система» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного)
контролю**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	14	14
2.	Відвідування семінарських занять	1	14	14
3.	Робота на семінарських заняттях (14 занять, але з розрахунку на можливість викладача опитати студентів 7 відповіді по 5 балів)	10	7	70
4.	Модульні контрольні роботи	25	4	100
5.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30	1	30
6.	Написання тестових перевірних робіт	10	7	70
7.	Самостійна робота (14 робіт по 5 балів)	5	14	70
	Підсумковий рейтинговий бал			368
	Коефіцієнт переведення рейтингу у 100-бальну шкалу			3,68

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 7.3.

Таблиця 7.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного

	поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 7.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Податкова система».

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття і функції податків.
2. Елементи податків.
3. Класифікація податків.
4. Види прямого оподаткування.
5. Непрямі податки.
6. Податки в системі державних доходів.
7. Принципи оподаткування.
8. Склад податкової системи України.
9. Розподіл податків між ланками бюджетної системи.
10. Органи Державної податкової служби України та їх завдання.
11. Функції Державної податкової адміністрації України.
12. Права органів Державної податкової служби.
13. Фінансові та адміністративні санкції, які накладаються органами податкової служби.
14. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.
15. Податкова міліція.
16. Державна реєстрація фізичних осіб — платників податків.
17. Присвоєння ідентифікаційних номерів фізичним особам — платникам податків.
18. Облік податків і неподаткових платежів.
19. Платники та ставки ПДВ.
20. Об'єкт оподаткування ПДВ.
21. База оподаткування ПДВ.
22. Звільнення від оподаткування ПДВ.
23. Порядок та строки сплати ПДВ.
24. Платники, об'єкт оподаткування та ставки акцизного збору.
25. Порядок визначення сум акцизного збору.
26. Порядок і строки сплати акцизного збору.
27. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
28. Митна політика та її цілі.
29. Платники мита та митні ставки.
30. Порядок визначення суми мита.

31. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку на прибуток підприємств.
32. Валовий дохід підприємств.
33. Валові витрати підприємств.
34. Податковий облік прибутку підприємств.
35. Платники, ставки і об'єкт оподаткування податку з доходів фізичних осіб.
36. Пільги на податок з доходів фізичних осіб.
37. Порядок оподаткування різних видів доходів фізичних осіб.
38. Перелік осіб, які мають право перейти на сплату єдиного податку.
39. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок.
40. Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для юридичних осіб.
41. Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності.
42. Лісовий дохід.
43. Плата за воду.
44. Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету.
45. Рентна плата за нафту і газ, що видобуваються в Україні.
46. Гербовий збір.
47. Плата за землю.
48. Податок на промисел.
49. Місцеві податки.
50. Місцеві збори.
51. Усунення подвійного оподаткування.
52. Авансові платежі.
53. Відповідальність платників ПДВ та прибуткового податку з громадян.
54. Групи неподаткових платежів.
55. Доходи від державної власності.
56. Адміністративні збори і платежі.
57. Надходження від штрафів та фінансових санкцій.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бечко П.К., Захарчук О.А. Основи оподаткування: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2009. – 168 с.
2. Мединська Т.В., Власюк Н.І. Податкова система: Навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 276 с.
3. Податкове планування. Мінімізація оподаткування законними способами / А.В. Єлісєєв, М.П. Підлужний. – Л.: Ліга-Прес, 2003. – 274 с.
4. Податкові системи зарубіжних держав: Навч. посібник / За заг. ред. П.В.Мельника. – К.: Кондор, 2012. – 222 с.
5. Податкова система: Навч. посібник / За ред.. І.О.Лютого. – К.: ЦУЛ, 2009. – 456 с.
6. Прокопенко Н.С. Методичні аспекти формування податкової системи України. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2009. – 90 с.
7. Прокопенко Н.С., Фененко П.О. Оподаткування підприємств: Курс лекцій. – К.: КиМУ, 2009. – 118 с.